

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvontasuunnitelma

Perusturvalautakunta 25.1.2022

PERUSTURVAPALVELUJEN VALVONTASUUNNITELMA VUODELLE 2022

1. LAINSÄÄDÄNTÖPOHJA JA MÄÄRITELMÄT

Tämä valvontasuunnitelmaa koskee perusturvan toimialaan kuuluvien yksiköiden valvontaa. Päivähoidon alainen toiminta ei sisälly tähän valvontasuunnitelmaan.

Kunnassa valvojana on monijäseninen toimielin tai sen määräämä viranhaltija. Ylöjärven kaupungilla valvonnasta vastaa perusturvalautakunta, joka on delegoinut valvontavastuun suunnitelmaan kirjatuille viranhaltijoille ([perusturvalautakunta 9.11.2021](#)).

Yksityisten sosiaalipalveluiden tuottamisesta, toteuttamisesta ja valvonnasta säädetään **laissa yksityisistä sosiaalipalveluista**. Lakia sovelletaan yksityisiin sosiaalipalveluihin, joita palvelujen tuottaja antaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla, jollei lailla toisin säädetä. Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta säädetään lisäksi **sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa**.

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19960603#Pidp446037488>

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19960603>

Yksityisillä sosiaalipalveluilla tarkoitetaan **sosiaalihuoltolaissa** mainittuja sosiaalihuollon palveluja sekä niiden järjestämiseen liittyvää sosiaalialan ammatillista ohjausta ja neuvontaa, joita yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla.

Sosiaalihuoltolaki: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301>

Lain palvelujen tarjoamisesta eli palvelulain tarkoituksena on edistää palvelujen tarjoamisen vapautta. Tämän lain tarkoituksena on edistää palvelujen tarjoamisen vapautta. Laki sovelletaan elinkeinotoiminnassa tuotettuihin palveluihin, joista tavallisesti maksetaan korvaus. Lisäksi lakia sovelletaan palvelujen tarjoamisen edellytyksenä olevan luvan myöntämiseen

Laki palvelujen tarjoamisesta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20091166>

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (22.7.2011/922) mukaan yksityisen palvelujen tuottajan, joka:

- 1) Jatkovasti tuottaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lupaviranomaiselta lupa palvelujen tuottamiseen ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista.

Lupahakemus tehdään sille AVille, jonka alueella palveluja annetaan. Lupahakemukseen on liitettävä yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa asetuksessa mainitut liitteet. Palvelujen tuottaja, joka antaa palveluja useamman kuin yhden AVIn alueella, tekee valtakunnallisen lupahakemuksen suoraan Valviraan

- 2) Joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista kunnan toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan. Ilmoituksessa on mainittava vastaavat tiedot kuin lupahakemuksessa.

Palveluntuottajan tulee täyttää laissa yksityisistä sosiaalipalveluista säädetyt toimintaedellytykset ja arvioida jatkuvasti toimintaansa. Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja palvelukokonaisuudet. Omavalvontasuunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä ja sen toteutumista on seurattava. Omavalvonnan toteutuminen on olennainen osa toimintayksikön toimintaa.

Toimintayksikössä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Toimitilojen tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle sopiva (§ 4).

Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden lukumäärään nähden ja täyttää lain edellyttämä henkilöstömitoitus (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980). Henkilöstöltä vaadittavista kelpoisuuksista säädetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (272/2005).

Lastensuojelun laitoshuollon henkilöstön vähimmäismäärään sovelletaan lastensuojelulain (417/2007) 59 §:ää ja kelpoisuusvaatimukseen mainitun lain 60 §:ää.

Palveluja tuottavalla toimintayksiköllä tulee olla vastuhenkilö, joka vastaa siitä, että toimintayksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset (§ 5). Vastuhenkilön vaihtumisesta on ilmoitettava luvan myöntäneelle lupaviranomaiselle tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 11§:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneelle kunnan toimielimelle.

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelmaan taikka muuhun vastaavaan suunnitelmaan (§ 5).

Kunnan toimielimen on annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja.

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta vastaavat viranomaiset määrittävät yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 33-34 §§:ssä. Yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja

terveysministeriön alaisena aluehallintovirastoja niille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Ohjauksen tavoitteena on yhdenmukaistaa aluehallintovirastojen toimintaperiaatteita, menettelytapoja ja ratkaisukäytäntöjä. Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo toimialueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja. Kunnan toimitilin ohjaa ja valvoo alueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja.

Perhehoito toimeksiantosopimussuhteena ja omaishoitajat eivät kuulu tämän lain mukaisen valvonnan piiriin.

Laissa yksityisistä sosiaalipalveluista valvontavastuu on annettu sekä valtionhallinnolle (Valvira ja aluehallintovirastot) että kunnille. Valvontaviranomaisten vastuita ja työnjakoa on selostettu alla olevassa tekstissä.

2. VALVIRAN TEHTÄVÄT

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla (Valvira) on valtakunnallinen koordinaatiovastuu sosiaalihuollon valvonnassa.

Valviran tehtävä on:

- 1) Valvoa palveluja koko maan tasolla
- 2) Antaa ohjeita valvontatehtävässä aluehallintovirastoille ja kunnille

Valvira on julkaissut uuden sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelman 2020-2023, joka korvaa aiemmat sektorikohtaiset valvontasuunnitelmat. [Sote valvontaohjelman päivitys 2021 \(valvira.fi\)](https://www.valvira.fi/).

Valvira ja aluehallintovirastot ovat laatineet 27.4. 2021 ohjauskirjeen kunnille: [Kunta vastaa asumispalvelujen hyvästä laadusta ja perusoikeuksien toteutumisen turvaamisesta. a662132b-56f4-4811-22d0-f0b2297753e6 \(valvira.fi\)](https://www.valvira.fi/).

3. ALUEHALLINTOVIRASTON TEHTÄVÄT

AVI valvoo toimialueellaan toimivia yksityisiä sosiaalipalvelujen tuottajia.

Aluehallintoviraston (AVI) tehtävänä on:

- 1) Myöntää toimiluvat luvanvaraisille palveluntuottajille, jotka toimivat vain ko. aluehallintoviraston alueella
- 2) Käsitellä yhteistyössä kunnan kanssa ilmoitustenvaraisten sosiaalipalvelujen ilmoitukset. Kunta toimittaa aluehallintovirastolle rekisterin pitoa varten kuntaan tulleiden ilmoitusten tiedot lukuun ottamatta niitä ilmoituksia, jotka koskevat ainoastaan sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalvelujen tai niihin rinnastettavia palvelujen tuottamista.
- 3) Ehkäistä epäkohtien syntymistä ohjaamalla palveluntuottajia jo ennakkoon.
- 4) Ohjata ja valvoa kuntia ja yksityisiä palveluntuottajia siten, että asiakkaan oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu alueella toteutuvat.

- 5) Antaa määräyksiä puutteiden tai epäkohtien poistamiseksi havaitessaan lainvastaista menettelyä, asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia. Määräyksiä voidaan tehostaa uhkasakolla. Mikäli toimintaa ei korjata asianmukaiseksi annetun määräajan kuluessa, voidaan toiminta keskeyttää tai kieltää.
- 6) Neuvoa kuntien viranomaisia ja yksityisiä palveluyrityksiä, järjestää koulutustilaisuuksia, levittää hyviä käytäntöjä sekä laatii tiedotteita, ohjaukskirjeitä ja valvontaohjelmia. Tavoitteena on, että valvonta olisi mahdollisimman yhdenmukaista valtakunnallisesti. Tämän toteuttamiseksi aluehallintovirastot ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ovat laatineet sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelman (s. 4).

Yksityinen palveluntuottaja tekee lupahakemuksen aluehallintovirastolle ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen antamiseen erillisellä lomakkeella. Edelleen toiminnan muutoksesta ja lopettamisesta ilmoitetaan lomakkeilla, jotka löytyvät Valviran internetsivuilta. https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/yksityisen_sosiaalihuollon_luvat

Valviran yleisohjeistusta yksityisten sosiaalipalvelujen lupa- ja ilmoitusmenettelystä löytyy internetistä osoitteesta:

https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/yksityisen_sosiaalihuollon_luvat

Rekisterit

Valvira ja aluehallintovirastot ylläpitävät Valveri-nimistä rekisteriä yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista.

Lain yksityisistä sosiaalipalveluista tultua voimaan (1.10.2011 alkaen) aluehallintovirasto ei enää ylläpidä ja päivitä ilmoituksenvaraisten sosiaalipalvelujen rekisteriä sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvista tukipalveluista tai niihin rinnastettavista palveluista, vaan rekisteröinti on sen kunnan vastuulle, jossa palvelua annetaan.

4. KUNNAN TEHTÄVÄT

Yksityisten sosiaalipalvelujen lain mukaan palvelujen sijaintikunnalla on aluehallintoviraston ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) kanssa rinnakkaisia valvontatehtäviä suhteessa sosiaalialan palvelujen tuottajien toimintaan.

Kunnan tehtävänä on:

- 1) Käsitellä kuntaan saapuneet ilmoituksenvaraista sosiaalipalvelua koskevat ilmoitukset ja välittää tiedot aluehallintovirastolla rekisterin pitoa varten lukuun ottamatta niitä ilmoituksia, jotka koskevat ainoastaan sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalvelujen tai niihin rinnastettavien palvelujen tuottamista.
- 2) Valvoa ja ohjata oman kunnan alueella olevia luvanvaraisia sosiaalipalveluja yhdessä aluehallintoviraston kanssa,
- 3) Yhdessä aluehallintoviraston kanssa valvoa ja ohjata a) itsemaksaville sekä b) itsemaksaville ja kunnille tuotettuja ilmoituksenvaraisia palveluja oman kunnan alueella (palvelulaki) sekä

4) Valvoa ostopalvelujensa laatua muissa kunnissa.

Palvelun tuottajan ilmoitus kunnalle

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa muuta kuin ympärivuorokautista sosiaalipalvelutoimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Ilmoituksenvaraisten yksikköjen pääasiallinen valvonnan päävastuu on kunnalla, jonka alueella yksikkö sijaitsee, riippumatta siitä, ostaako kunta yksiköstä palvelua vai ei. Palvelujen vastuuhenkilön vaihtumisesta on myös ilmoitettava ilmoituksen vastaanottaneelle viranomaiselle. Kunnan on ilmoitettava toimintaa koskevat tiedot aluehallintovirastolle lukuun ottamatta niitä palvelujen tuottajia, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja.

Yksityinen palveluntuottaja tekee ilmoituksen kunnalle erillisellä lomakkeella:

[https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/yksityisen sosiaalihuollon luvat](https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/yksityisen_sosiaalihuollon_luvat)

Ohjeistusta ilmoituksen täyttöön löytyy:

[https://www.valvira.fi/documents/14444/37132/Ilmoituksenvaraiset ohjeet.pdf](https://www.valvira.fi/documents/14444/37132/Ilmoituksenvaraiset_ohjeet.pdf)

Kunnan tulee lisäksi huolehtia ostamiensa sosiaalipalvelujen asianmukaisuudesta. Kun kysymys on kunnan ostopalveluista, niin sijaintikunnan valvonnan lisäksi se kunta, joka on sijoittanut henkilön yksityiseen toimintayksikköön, valvoo sijoittamiensa henkilöiden olosuhteita kyseisessä toimintayksikössä. Ostettaessa palveluita yksityiseltä palvelun tuottajalta, on kunnan varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toimijalta. Kunnan tehtävänä on valvoa, että asiakas saa hoito- ja palvelusuunnitelman tai kuntoutussuunnitelman mukaiset palvelut.

Yhteistyövelvoite aluehallintoviraston kanssa

Palvelulain mukaisten säännösten mukaan kunta ja aluehallintovirasto yhdessä käsittelevät palvelulain mukaisten palveluntuottajien ilmoitukset, luvat ja rekisteröinnin.

Aluehallintovirasto ja kunta voivat suorittaa tarkastuksia erikseen tai yhdessä.

Aluehallintoviraston toimiessa lupaviranomaisena se pyytää sijaintikunnan lausunnon lupahakemukseen ympärivuorokautista hoitoa antavasta yksiköstä. Sijaintikunnan antamassa lausunnossa tulee ottaa kantaa toimintayksikön toimintaedellytysten asianmukaisuuteen. Lisäksi lausunnossa arvioidaan sitä, miten kyseinen palvelu sopii kunnan palvelujärjestelmään.

Kunnan ja palveluntuottajan yhteistyö

Valvontakäyntien lisäksi tehdään yhteistyötä palveluntuottajien kanssa seuraavin keinoin:

- kirjeet, kirjalliset ohjeet, tiedotteet
- sähköposti
- puhelinkontaktit
- yhteistyötapaamiset (aluehallintovirasto, kunta, palveluntuottaja)
- tilaajan ja tuottajan väliset palautekeskustelut
- asiakaskyselyt
- yhteydenpito ostopalvelusopimukseen liittyen

- asiakassijoituksiin liittyvät käynnit esim. hoito- ja palvelusuunnitelman tarkastukset

5. VALVONNAN KOHTEET YLÖJÄRVEN KAUPUNGISSA

a) Luvanvaraiset

- Ylöjärven alueella toimivat (mm. lastensuojelulaitokset, tehostettu palveluasuminen, mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut kehitysvammaisten asumispalvelut,)
- ostetut palvelut muissa kunnissa (mm. lastensuojelulaitokset, tehostettu palveluasuminen, katkaisuhoido ja kuntoutushoito mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut, vammaisten asumispalvelut)

b) Ilmoituksenvaraiset

- Ylöjärven alueella toimivat (mm. kotihoito, tuettu asuminen, päivätoiminta, **lapsiperheille sosiaalihuoltolain perusteella järjestettävät palvelut, lastensuojelun tehostettu perhetyö**)
- ostetut palvelut muissa kunnissa (mm. tuettu/ohjattu asuminen, kehitysvammaisten päivätoiminta)

Kunnan on lisäksi valvottava muihin kuntiin sijoittamiensa asiakkaiden hoidon laatua ja sen toteutumista. Valvontatietojen ylläpito kuuluu palvelun valvonnasta vastaavalle henkilölle.

6. VALVONNAN VASTUUHENKILÖT YLÖJÄRVELLÄ

Päävastuu yksityisten palvelujen laadun valvonnasta on jaettu alla oleville vastuuhenkilöille. Alla olevat virkamiehet antavat lausunnot aluehallintovirastolle sekä huolehtivat vuotuisista ja muista tarkastus- ja valvontatoimista palveluyksiköissä.

☐ vammaisten palvelut ja kehitysvamma palvelut	sosiaalityön johtaja ja vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä
☐ päihdehuollon palvelut	johtava ylilääkäri ja sosiaalityöntekijä
☐ mielenterveystyön yksiköt ja palvelut	perhe- ja mielenterveyspalvelujen ylilääkäri ja sosiaalityöntekijä
☐ ikäihmistien palvelut	ikäntyneiden palvelujen johtaja / ikäntyneiden palvelujen sosiaalityöntekijä
☐ lastensuojelu- ja perhepalvelut	johtava sosiaalityöntekijä lastensuojelussa
☐ kotihoidon palvelut	ikäntyneiden palvelujen johtaja / ikäntyneiden palvelujen sosiaalityöntekijä
☐ hoitotyön asiantuntemus eri valvontakohteissa	johtava hoitaja tai nimetty osastonhoitaja

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palvelujen valvojana yhteistyössä lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijän kanssa toimii Tampereen kaupungin Asiakasohjaus Luotsi kilpailutuksen perusteella hyväksytyjen palveluntuottajien valvonnassa.

7. VALVONNAN TOTEUTTAMINEN YLÖJÄRVEN KAUPUNGISSA

Lähtökohtana on se, että valvontatehtävät ovat sellaisella henkilöllä, joilla on riittävä sisältöasiantuntemus arvioida mm. toimintaan vaadittavat tilakysymykset, toimintavälineistö, henkilöstön määrä, sen rakenne ja koulutus. Mikäli yksikössä hoidetaan eri tahojen sijoittamia asiakkaita (esim. päihdeasiakkaat ja mielenterveyskuntoutujat), tehdään valvonta tarvittaessa eri tahojen yhteistyönä (mm. yhteiset tarkastuskäynnit). Hoitotyön osalta valvontatehtäviin osallistuu tarvittaessa johtava hoitaja tai nimetty osastonhoitaja (esim. lääkehoitosuunnitelmat, lääkehoidon toteuttaminen).

Ympärivuorokautista toimintaa suunniteltaessa ja aloitettaessa yhteistyötä tehdään tuottajan, aluehallintoviraston ja kunnan kesken tiiviisti. Kunnassa vastuuhenkilönä on vastuu- tai tehtäväalueen esimies. Ennen toiminnan aloittamista aluehallintoviraston lupaa varten tarvitaan sijaintikunnan lausunto. Samoin lausunto annetaan ilmoituksenvaraisesta toiminnasta, ellei se ole sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvaa tukipalvelua tai niihin rinnastettavaa palvelua.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvien tukipalveluiden tai niihin rinnastettavien palveluiden osalta se vastuuhenkilö, jolla on tehtäviinsä kuuluva oikeus tehdä viranhaltijapäätöksiä, tekee ilmoituksen saapumisen jälkeen päätöksen yksityisen sosiaalipalvelutoiminnan rekisteriin hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Päätös annetaan palveluntuottajalle tiedoksi normaalin viranhaltijan päätösmenettelyn mukaisesti.

Ostopalvelujen laadun seurannassa asiakkaan asioita hoitava vastuutyöntekijä on luonnollinen palvelujen laadun arvioija, mikä on käytännöllistä tehdä silloin kun asiakasasioissa pidetään yhteyttä ja tehdään käyntejä toimintayksikköön. Vastuutyöntekijän rooli on ensisijaisesti vastata ja huolehtia asiakkaansa hyvinvoinnin ja huolenpidon sekä kuntoutumisen toteutumisesta.

Lastensuojelussa lapsen sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu lastensuojelulain mukaisesti ja lapsi saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka sijoituskunnan on järjestettävä. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa yleisesti siitä, että lastensuojelun asiakkaana oleva lapsi saa tarvitsemansa palvelut ja tuen. Lastensuojelulaki korostaa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän roolia koko lastensuojeluasiakkuuden ajan.

Oman kunnan alueella valvonnan hoitaa tähän nimetty henkilö, jolla on selkeä valvojan ja tarkastajan rooli ja nämä tarkastuskäynnit on syytä tehdä kerran vuodessa tai välittömästi ongelmien ilmetessä.

Yhteenvetona valvontatehtävät ja vastuuhenkilöt:

- Lausunnot AVI:lle ympärivuorokautisesta palvelusta oman kunnan alueella ennen toiminnan aloittamista (vastuuhenkilö)
- Tarkastuskäynnit ympärivuorokautisista palveluista oman kunnan alueella kerran vuodessa (vastuuhenkilö)
- Ostopalvelujen valvonta muiden kuntien alueella asiakaskäyntien yhteydessä (asiakasvastuutyöntekijä)
- Lausunnot AVI:lle niistä ilmoituksenvaraisista palveluista omassa kunnassa, jotka eivät ole sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluita tai niihin rinnastettavia palveluita. (vastuuhenkilö)
- Päätökset yksityisen sosiaalipalvelutoiminnan rekisteriin hyväksymisestä (sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvat tukipalvelut tai niihin rinnastettavat palvelut) (vastuuhenkilö, jolla oikeus viranhaltijapäätöksen laadintaan). Rekisterin ylläpidosta vastaa perusturvakeskuksen toimistos sihteeri.
- Ilmoituksenvaraisten palvelujen seuranta ja valvonta muissa kunnissa (asiakasvastuutyöntekijä)

Luvanvaraisissa palveluissa tarkastus ja arviointi tehdään ennen toiminnan aloittamista. Sen jälkeen tarkastus tehdään vähintään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa. Tarkastuskertomus lähetetään aluehallintovirastoon ja toimintayksikköön. Valvontakäyntien raportoinnissa käytetään ensisijaisesti Valviran/AVI:n tarkastuskertomus -lomaketta.

Ilmoituksenvaraisissa palveluissa valvontavastuussa olevan viranhaltijan tehtävänä on tarkastaa ilmoituslomake ja arvioida toiminnan aloittamisedellytykset ja tutustua palvelun tuottajaan viimeistään puolen vuoden sisällä toiminnan aloittamisesta. Vastuuhenkilö lähettää uuden palveluntuottajan ilmoituksen ja lausuntonsa aluehallintovirastolle niistä palveluista, jotka eivät ole sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluita tai niihin rinnastettavia palveluita. Kotipalvelun tukipalveluista tai niihin rinnastettavista palveluista vastuuhenkilö tekee päätöksen yksityisten sosiaalipalvelujen rekisteriin hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Aina kun ilmenee aihetta, vastuuhenkilö puuttuu välittömästi epäkohtiin ja koettaa saada korjausta aikaan neuvonnalla ja ohjauksella.

Valvonnasta vastaava henkilö pyrkii tapaamaan kerran vuodessa ilmoituksenvaraisten palvelujen tuottajia, jolloin saadaan tietoa mm. palvelujen käyttäjistä.

8. VALVONNAN JA TARKASTUSKÄYNTIEN SISÄLTÖ

Tarkastukseen kuuluu asiakirjoihin perehtyminen:

- valvontakohtetta koskevat asiapaperit ja mahdolliset lupaehdot - mahdolliset valvontakohteelle annetut aikaisemmat huomautukset tai määräykset
- mahdolliset edellisen tarkastuksen jälkeen kirjatut valitukset, yhteydenotot tms.

Lisäksi tarkastukseen kuuluu seuraavia asioita:

- harjoitettavien toimintojen tarkastus, onko toiminta myönnetyn luvan ja sopimuksen mukaista
- lainmukaisten suunnitelmien tarkastaminen (esim. omavalvonta- ja lääkehoitosuunnitelmat)
- tilojen tarkastus: mm. tilojen puhtauden, esteettömyyden havainnointi jne. - toimintatapojen tarkastus: henkilökunnan työskentelytapojen ja mahdollisten riskien havainnointi esim. työsuojelu
- toiminnan sisällön tarkastus esim. päivä-, viikko-ohjelmat, retket ja asiakaspalautteisiin tutustuminen jne.
- henkilökuntaa koskevien vaatimusten toteutuminen, mm. koulutus, osaamistodistukset esim. lääkehoitokoulutuksesta, hygieniapassit, ensiapukurssit

Tarkastuksissa on hyvä olla mukana yksikön vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö vastaa suoraan lain nojalla toimintayksikkönsä toiminnallisesta johtamisesta. Vastuuhenkilöllä on yksikkönsä toiminnallisesta johtamisesta vastuussa olevana toimijana keskeinen rooli palvelujen tuottamisen ja palvelujen laadun näkökulmasta.

Tarkastuksesta laaditaan lausunto tai tarkastuskertomus, joka tehdään aina, vaikka puutteita ei havaittaisikaan. Puutteista ja epäkohdista tehdään merkinnät tarkastuslomakkeelle ja ilmoitetaan määräaika, johon mennessä ne pitää korjata, minkä jälkeen tehdään uusintatarkastus. Tarkastuskertomus toimitetaan toimintayksikköön ja aluehallintovirastoon, joka tallentaa rekisteriin tiedot laissa yksityisistä sosiaalipalveluista säädetyllä tavalla. Lausuntoa ei lähetetä sosiaalihuoltolain 19 §:n 3. momentissa tarkoitetuista kotipalvelun tukipalveluista tai niihin rinnastettavista palveluista.

Tarkastuskäynnin lisäksi tietoa palvelun laadusta voidaan saada asiakkailta, omaisilta ja kunnan muilta viranomaisilta. Kielteiseen palautteeseen on reagoitava nopeasti. Tarkastuskäynnille voidaan lähteä heti ilmoittamatta siitä etukäteen. Käynti suunnitellaan ja tehdään yhdessä toisen virkamiehen kanssa tai aluehallintoviraston tarkastajan kanssa. Vastuuhenkilön tulee dokumentoida yhteydenotot ja tehdyt toimenpiteet niin, että tieto on tarvittaessa helposti löydettävissä.

9. VALVONNAN ENSISIJAJÄRJESTYS VUONNA 2022 ON SEURAAVA:

Valvontaa aikataulutetaan valvonnan tärkeyden mukaan siten, että riskialteimpiin yksiköihin tarkastukset tehdään ensimmäisenä.

- Ylöjärvellä olevat ympärivuorokautiset yksiköt, kun edellisestä tarkastuksesta on kulunut yli vuosi.

- Ylöjärvellä palveluja antavat ilmoituksenvaraiset tuottajat, joiden toimintaa ei ole aiemmin varsinaisesti tarkastettu ja valvottu.
- Muissa kunnissa sijaitsevat ylöjärveläisille asiakkaille ympärivuorokautista palvelua antavat tuottajat. Näistä ensimmäisenä voittoa tuottavat yritykset, joita ei ole kilpailutettu.
- Muissa kunnissa olevat ylöjärveläisille asiakkaille ei-ympärivuorokautista palvelua tarjoavat tuottajat

Tarkastuksissa on käytössä pääasiassa Valviran/AVI:n laatimat lomakkeet.

10. VALVONNAN SEURANTA

Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain perusturvan johtoryhmässä. Uutta suunnitelmaa vahvistettaessa raportoidaan edellisen suunnitelman toteutuminen. Valvonnasta vastaavat viranhaltijat kokoontuvat vuosittain laatimaan raportin. Samalla tarkastetaan mahdolliset muutokset toiminnassa. Koollekutsujana toimii ikääntyneiden palvelujen johtaja. Vuosiraportti valvontasuunnitelman toteutumisesta toimitetaan perusturvalautakunnalle tiedoksi.